

باسمه تعالی

شرح دعای روز بیست و ششم ماه رمضان از آیت الله مجتهدی

♦ متن و ترجمه دعای روز بیست و ششم ماه مبارک رمضان:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ سَعْيِيْ فِيْهِ مَشْكُورًا وَ ذَنْبِيْ فِيْهِ مَغْفُورًا وَ عَمَلِيْ فِيْهِ مَقْبُولًا وَ عَيْبِيْ فِيْهِ مَسْتُورًا يَا اَسْمَعَ السَّمْعِيْنَ؛^۱

خدایا! کوشش مرا در این ماه قدردانی شده قرار بده، گناهم را در این ماه آمرزیده، عملم را در آن مورد قبول و عیبم را در آن پوشیده. ای شنواترین شنوایان!

«اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ سَعْيِيْ فِيْهِ مَشْكُورًا»

در این بخش از دعا می خوانیم، خدایا سعی و کوشش و تلاش ما در ماه رمضان را بپذیر! واژه «مشکوراً» به معنای «تشکر کن» است و مقصود آن در این دعا «بپذیر» و «قبول کن» است.

آدم زحمت می کشد و روزه می گیرد، گرسنه و تشنه می شود؛ اما غذا و آب نمی خورد و کم خوابی ماه رمضان را تحمل می کند و اگر خدا تلاش های ما را قبول نکند، کاری از ما ساخته نیست. اگر زحمتی و رنجی کشیده شود و حاصلی در پی نداشته باشد، اتفاق ناگواری افتاده است.

ما باید غصه بخوریم که نکنند اعمال ما را آفت بزند. مثلاً یک غیبت می تواند تمام زحمات ما را هدر دهد. اگر غیبت کنید چهل روز اعمال خوب شما در نامه اعمال شخص غیبت شونده نوشته می شود و اگر عمل خوبی نداشته باشید، گناهان آن شخص در نامه اعمال شما نوشته می شود.^۲

باید به خودمان بپردازیم و ببینیم که خودمان چه کار کرده ایم؛ آیا ما هیچ عیبی نداریم؟ گل بی عیب خداست و ممکن نیست که ما عیب نداشته باشیم. در روایت آمده که «چه می شود انسان را، یک خار کوچک را در چشم رفیقش می بیند؛ اما شاخه ای که در چشم خودش رفته را نمی بیند.»

این روایت کنایه از این است که انسان عیب های بزرگ خود را نمی بیند؛ اما عیب کوچک مردم را می بیند.

این حدیث از معصوم (علیه السلام) است که خوش به حال کسی که عیب خودش را می بیند و به عیب کس دیگری کاری ندارد.^۳

^۱ اقبال الأعمال، جلد ۱، صفحه ۲۲۰.

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ فِيْهِ [فِيْ هَذَا الْيَوْمِ] مَا يُرْضِيْكَ وَ اَعُوْذُ بِكَ فِيْهِ مِمَّا يُؤْذِيْكَ [لَا يُرْضِيْكَ] وَ اَتَوَفِّقُ اَنْ [لَا اَنْ] [بِاَنْ] اُطِيعَكَ وَ لَا اَعْصِيْكَ يَا عَالِمًا بِاُخْوَالِ السَّائِلِيْنَ [بِمَا فِيْ صُدُوْرِ الْعَالَمِيْنَ يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ السَّائِلِيْنَ] [بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ].

^۲ این روایت از معصوم (علیه السلام) در کتاب «غیبت» از آیت الله مجتهدی نوشته شده است.

^۳ امام علی علیه السلام: «طَوْبِيْ لِمَنْ شَغَلَتْهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ»؛ خوشا به حال آن کس که عیب خودش، او را از پرداختن به عیب های مردم باز دارد. [نهج البلاغة: الخطبة ۱۷۶]

«وَذَنْبِي فِيهِ مَغْفُورًا وَعَمَلِي فِيهِ مَقْبُولًا»

در این فراز از دعای روز بیست و ششم ماه رمضان خدا می‌خواهیم تا گناهان ما را بیامزد و اعمالمان را قبول کند! از خدا می‌خواهیم تا گناهانی که پیش از ماه رمضان انجام داده‌ایم را ببخشد؛ چون ماه رمضان، فصل درآمد معنوی و کسب ثواب است، حتی خوابیدن و نفس کشیدن در این ماه عبادت محسوب می‌شود.

در ماه رمضان این همه درآمد وجود دارد و آیا امکان ندارد با این همه درآمد کسب شده، انسان جان خودش را از گرو دریاورد؟ پیامبر اسلام در خطبه شعبانیه می‌فرماید: «پشتتان از گناه سنگین شده و به گرو رفته است و در ماه رمضان بدنتان را از گرو در بیاورید»

برخی هنگام نماز صبح نمی‌توانند به خاطر سنگینی بلند شوند که از آثار گناه است. شخصی به امام حسن عسکری (علیه السلام) گفت که هر شب قصد می‌کنم تا نماز شب بخوانم؛ اما نمی‌شود. امام فرمود: «گناه تو را زنجیر کرده است.» دلیل اینکه کسی دلش می‌خواهد نماز شب بخواند؛ اما نمی‌تواند، انجام گناه است و با استغفار می‌تواند آن را رفع کند.

♦ در باره بیدار شدن در هنگام سحر و استفاده کردن از برکات آن:

شعری هست که می‌گوید «هر که سحر ندارد از خود خبر ندارد»^۴ هر کسی که هنگام سحر خواب است، نمی‌داند که کیست و باید خود را پیدا کند. حدیث از معصوم (صلوات الله علیه) است که می‌فرماید، عجب است که مردم به دنبال گمشده خود هستند؛ اما به دنبال خود نمی‌گردند.

وضو بگیرید و شب در تاریکی صمدبار از خودتان بپرسید که من که هستم؟ شاید خودتان را پیدا کنید. اگر خودت را پیدا کردی هوس نماز شب پیدا می‌کنی.

«وَعَيْبِي فِيهِ مَسْتُورًا»

خدایا کاری کن تا عیب من مستور باشد و کسی از عیبم مطلع نباشد! خدا «ستار العیوب» است و نگذاشته تا کسی از گناهان ما اطلاع پیدا کند. حدیث است اگر گناه بو داشت دو نفر کنار هم نمی‌نشستند. اگر عیب آدم عیان می‌شد کسی جنازه کسی را دفن نمی‌کرد.

«يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ»

در پایان دعا می‌گوییم ای خدایی که از همه شنونده‌ها تو شنواتری!

^۴ آیت الله حسن زاده آملی در کتاب الهی‌نامه.
هر که سحر ندارد از خود خبر ندارد

خدا همه چیز را می‌شنود. اگر یواش هر حرف بزنییم خدا باز هم می‌شنود. حضرت موسی (علیه السلام) به خدا گفت که خدایا، اگر نزدیکی من یواش صحبت کنم و اگر دوری بلند صحبت کنم؛ خدا فرمود: «من همنشین کسی هستم که یاد من باشد.» خدا شنواترین است؛ پس می‌گوییم، ای خدایی که از همه شنوایان شنواتری، این دعاها را درباره ما مستجاب کن!

♦دعاهای استخراج شده:

۱. زحمات روزه ما را بپذیر؛
۲. گناهان ما را بیامرز؛
۳. عمل ما را قبول کن؛
۴. عیب ما را بپوشان.